

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПЗВО «ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА АКАДЕМІЯ ІВАНА ЗОЛОТОУСТОГО»**

Факультет гуманітарних наук

Кафедра богослов'я

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Переддипломна навчальна практика

Освітньо-професійна програма Богослов'я
Спеціальність 041 Богослов'я
Галузь знань 04 Богослов'я
Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Денна та заочна форма
2 курс підготовки

Затверджено на засіданні кафедри богослов'я,
Протокол № 2 від 15 вересня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та завдання курсу
4. Програмні компетентності
5. Програмні результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Переддипломна навчальна практика
Викладачі	Гоголь Василь Володимирович – кандидат наук з богослов'я, доцент, завідувач кафедри богослов'я; Козінчук Віталій Романович – кандидат наук з богослов'я, доцент, доцент кафедри богослов'я; П'яста Руслан Михайлович – кандидат наук з богослов'я, доцент кафедри богослов'я; Тучапець Василь Дмитрович – доктор наук з богослов'я, старший викладач кафедри богослов'я; Делятинський Руслан Іванович – кандидат історичних наук, завідувач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
Контактний телефон викладачів	096-298-48-68 095-056-17-55 097-617-94-48 095-536-44-35 068-410-32-26
Е-mail викладачів	basilio_ua@yahoo.it br_vitalik@bigmir.net pyastaua@gmail.com vtv@o2.pl r.deliatynskyi@ukr.net
Формат дисципліни	3. Практична підготовка Обов'язкова дисципліна
Обсяг дисципліни	90 год. / 3 кредити ECTS в тому числі: ДФН: лекцій – не передбачено, практичних занять – не передбачено, самостійна робота студентів – 90 год. ЗФН: лекцій – не передбачено, практичних занять – не передбачено, самостійна робота студентів – 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://ifaiz.edu.ua/novyny/685-sylabusy-kb-mag.html
Консультації	За розкладом індивідуальних занять і консультацій науково-педагогічних працівників кафедри
2. Анотація до курсу	
<p>Переддипломна навчальна практика – це освітній компонент, нормативна навчальна дисципліна циклу практичної підготовки за ОПП «Богослов'я» за освітнім рівнем магістра, спрямований на поглиблення теоретичних знань з методології наукової роботи та формування практичних навичок науково-дослідної роботи, зокрема, пошуку та аналізу основних видів джерел наукової інформації, вибору методології дослідження, побудови і презентації академічного тексту, що практично застосовуються у процесі підготовки та публічного захисту магістерської дипломної роботи.</p>	
3. Мета та завдання курсу	
<p>Метою дисципліни «Переддипломна навчальна практика» є репрезентація практичних навичок науково-дослідної роботи в рамках затвердженої тематики магістерської</p>	

дипломної роботи відповідно до сучасних вимог.

Завдання вивчення дисципліни «Переддипломна навчальна практика»:

- 1) оволодіти сучасною методологією наукового дослідження;
- 2) закріпити міждисциплінарні знання, а також уміння й навички, здобуті у процесі вивчення дисциплін за магістерською програмою;
- 3) оволодіти сучасними методами добору й реалізації діагностичного інструментарію відповідно до наукового апарату дослідження;
- 4) поєднувати знання різних груп (загально-наукових, конкретно-наукових і міждисциплінарних) методів дослідження і вміння їх застосовувати при вирішенні завдань наукової проблеми;
- 5) розвивати в студентів творче наукове мислення, вміння використовувати у процесі дослідження методологічний інструментарій трьох наукових спеціальностей – історії, богослов'я та релігієзнавства;
- 6) оволодіти вміннями кількісної і якісної обробки результатів дослідження із застосуванням новітніх інформаційних технологій;
- 7) розвивати технологічну та дослідницько-практичну культуру у роботі з великими інформаційними масивами;
- 8) розвивати богословський світогляд, здатність критично осмислювати минулий досвід, аналізувати сучасне і прогнозувати майбутнє;
- 9) організовувати та здійснювати процедуру наукового дослідження, синтезувати його результати у формі наукових публікацій;
- 10) обґрунтовувати власну теоретичну позицію у галузі богословського аналізу явищ і процесів;
- 11) сприяти активізації дослідницької діяльності магістрантів.

4. Програмні компетентності

В результаті засвоєння дисципліни «Переддипломна навчальна практика» студенти мають оволодіти наступними **програмними компетентностями:**

- ІК – інтегральна компетентність,**
- ЗК – загальні компетентності,**
- ФК – фахові компетентності**

ІК-1	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення дослідження та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог
ЗК-1	Знання та розуміння предметної області й професійної діяльності
ЗК-2	Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні
ЗК-3	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел
ЗК-4	Здатність працювати в команді та самостійно, уміння мотивувати людей для досягнення спільних цілей
ЗК-5	Володіння державною та іноземною мовами як усно, так і письмово за професійним спрямуванням
ЗК-7	Здатність спілкуватися з фахівцями та експертами різного рівня інших галузей знань
ЗК-8	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт
ЗК-9	Здатність до зрозумілого і недвозначного донесення власних висновків, а також

	знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються
ЗК-12	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, бути критичним і самокритичним
ЗК-13	Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій
ЗК-14	Здатність до розв'язання складних проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог
ФК-2	Знання історії богословської традиції та здатність застосовувати його в процесі досліджень і у пошуках способів вирішення богословських питань в сучасному контексті
ФК-4	Здатність викладати богословські предмети різним аудиторіям за допомогою різних методів
ФК-5	Здатність визначати взаємозв'язок між богослов'ям та іншими галузями знань
ФК-8	Вміння оцінювати свої здібності та можливості в академічній і прикладній діяльності в процесі застосування результатів досліджень у сфері практичного богослов'я, в церковному та соціальному контексті
ФК-9	Відкритість та конструктивне сприйняття критики і готовність до подальшого особистісного, практичного та академічного розвитку
ФК-10	Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати богословських досліджень з використанням сучасних методів науки, інформаційних та інноваційних технологій
ФК-12	Вміння розробляти методологію, організувати та проводити прості і комплексні дослідження у богословській сфері, готувати їх результати до оприлюднення
ФК-17	Уміння точно і критично читати тексти, враховуючи їх первісний зміст, історичний контекст і сучасне трактування та застосування
ФК-18	Чутливість до проблем релігійної мови та досвіду, проблем суперечливих інтерпретацій мови і символів, текстів і традицій
ФК-20	Здатність виявляти, здійснювати постановку та розв'язувати наукові проблеми, провадити дискусії та розширювати знання в галузі богослов'я і релігієзнавства
5. Програмні результати навчання (ПРН):	
ПРН-1	Мати критичне розуміння сучасної богословської проблематики та методів її осмислення у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей
ПРН-2	Застосовувати широке знання і глибоке розуміння богословських питань у міждисциплінарних дослідженнях
ПРН-7	Установлювати зв'язок і порівнювати результати досліджень різних богословських традицій
ПРН-8	Володіти і застосовувати різні загальні та спеціальні методи богословського дослідження
ПРН-9	Мати здатність до зрозумілого і недвозначного донесення власних обґрунтованих висновків, а також знань та пояснень, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються
ПРН-11	Приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування

ПРН-12	Мати здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним
ПРН-13	Оцінити передбачуваний або непередбачуваний контекст чи ситуацію і продемонструвати вміння і застосування богословського аналізу та осмислення для вирішення проблемного питання
ПРН-15	Вміти проектувати, планувати і проводити богословські дослідження та здійснювати їх інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення
ПРН-16	Проводжувати дослідницьку та/або інноваційну діяльність
ПРН-18	Критично та системно аргументувати богословську позицію на підставі відповідного аналізу, оцінки і синтезу богословських знань і навичок
ПРН-19	Мати навички мотивованого пошуку і аналізу інформації та автономного дослідження у сфері богослов'я
ПРН-37	Знати методологію та порядок організації наукового дослідження; знати про техніку письмової та усної аргументацій
ПРН-38	Знати основні етапи праці із бібліографією, архівами, постановкою проблематики, складанням плану наукової роботи
ПРН-39	Уявляти основні принципи методології викладання богословських дисциплін та вміти перевірити їх на практиці
ПРН-40	Знати сутність процесів навчання й виховання у вищій школі та їх психолого-педагогічних основ, нові технології навчання та шляхи вдосконалення майстерності викладача

Всі вище зазначені програмні компетентності та програмні результати навчання сформовано за ОПП «Богослов'я» спеціальності 041 «Богослов'я» галузі знань 04 «Богослов'я» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, затвердженої рішенням Вченої ради та наказом ректора від 04 серпня 2022 року (<http://ifaiz.edu.ua/images/pdf/OPP-041-mahistr-2022.pdf>).

6. Організація навчання курсу			
<i>Обсяг курсу</i>			
90 год. / 3 кредити ЄКТС			
Вид заняття		Загальна кількість годин – 90	
Лекції		не передбачено	
практичні заняття		не передбачено	
індивідуальна робота з студентами		не передбачено	
самостійна робота студентів		90 год.	
<i>Ознаки курсу</i>			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий / Вибірковий
Третій	041 Богослов'я	Другий	Обов'язкова дисципліна циклу практичної підготовки

Структура переддипломної навчальної практики

Етап 1.

Тема 1. Консультативне засідання кафедри богослов'я з метою отримання магістрантом завдань, рекомендацій та обговорення форм звітності.

Тема 2. Ознайомлення з результатами наукової роботи закладів вищої освіти та наукових установ, їх провідних спеціалістів щодо обраного напрямку дослідження.

Етап 2.

Тема 3. Визначення стану розробки обраної наукової проблеми у вітчизняній та зарубіжній науковій думці.

Тема 4. Визначення категоріального апарату дослідження.

Тема 5. Формування алгоритму проведення дослідження.

Тема 6. Побудова моделі предметної галузі дослідження, об'єкта дослідження і середовища його функціонування, перевірка адекватності моделі і її корекція.

Етап 3.

Тема 7. Практична реалізація результатів наукового дослідження у вигляді наукової публікації.

Тема 8. Презентація результатів практики на кафедрі богослов'я.

Зміст, особливості організації та проведення переддипломної навчальної практики:

Переддипломна навчальна практика здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 041 «Богослов'я» орієнтована на виконання практичної складової наукового дослідження за обраною проблемою відповідно до сучасних вимог організації та змісту науково-дослідної роботи.

Практична робота кожного практиканта здійснюється відповідно до індивідуального плану проходження переддипломної практики, складеним практикантом разом з науковим керівником з урахуванням типової програми практики.

Організатором практики магістранта є кафедра богослов'я як випускова кафедра за спеціальністю 041 «Богослов'я».

Результатом виконання переддипломної навчальної практики є письмовий звіт про практику, в якому практикант висвітлює зміст своєї роботи впродовж цілого періоду підготовки магістерської дипломної роботи.

Обов'язки студента під час проходження переддипломної навчальної практики:

- до початку переддипломної навчальної практики одержати від керівника практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу переддипломної навчальної практики;
- ознайомитися з правилами внутрішнього трудового розпорядку організації бази переддипломної навчальної практики, виконувати їх, дотримуватися правил техніки безпеки, виробничої санітарії;
- у встановлений строк і в повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівника;
- акуратно і систематично робити в щоденнику практики записи про виконану роботу;
- належним чином оформити звіт та інші матеріали з переддипломної навчальної практики;
- своєчасно представити звіт та інші матеріали практики керівникові переддипломної навчальної практики;

- захистити звіт із переддипломної навчальної практики.

Обов'язки керівників переддипломної навчальної практики від ПЗВО «Івано-Франківська академія Івана Золотоустого»

- загальне керівництво переддипломною навчальною практикою здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 041 «Богослов'я» покладається на завідувача випускової кафедри богослов'я;
- навчально-методичне керівництво переддипломною навчальною практикою здійснюють викладачі кафедри богослов'я;
- завідувач випускової кафедри богослов'я організовує роботу по визначенню місць переддипломної навчальної практики;
- завідувач випускової кафедри богослов'я разом з керівником переддипломної навчальної практики на засіданні випускової кафедри проводять збори здобувачів для попереднього ознайомлення їх з програмою переддипломної навчальної практики та переліком питань, які необхідно вирішити до початку практики.
- керівник переддипломної навчальної практики від випускової кафедри богослов'я забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед початком практики: інструктаж про порядок проходження практики, надання здобувачам-практикантам необхідних документів (направлення, програма, календарний план, індивідуальне завдання, методичні рекомендації тощо);
- керівник переддипломної навчальної практики від випускової кафедри богослов'я повідомляє здобувачів про систему звітності з переддипломної навчальної практики, прийняту на кафедрі, а саме: терміни подання і форму письмового звіту, оформлення інших документів, порядок виконання індивідуального завдання, терміни і порядок захисту звітів про переддипломну навчальну практику;
- керівник переддипломної навчальної практики від випускової кафедри богослов'я забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою переддипломної навчальної практики;
- керівник переддипломної навчальної практики від випускової кафедри богослов'я контролює виконання студентами завдань із переддипломної навчальної практики, дотримання ними правил внутрішнього трудового розпорядку;
- керівник переддипломної навчальної практики від випускової кафедри богослов'я подає необхідну методичну допомогу, дає вказівки та завдання практикантам, перевіряє їх виконання, контролює зроблені практикантами записи у щоденнику переддипломної навчальної практики;
- керівник переддипломної навчальної практики від випускової кафедри богослов'я у складі комісії приймає захисту звіту з переддипломної навчальної практики.

7. Система оцінювання курсу.

Основними звітними показниками є презентація результатів науково-дослідної роботи, а також письмовий звіт з переліком видів діяльності й аналізом результатів виконаної роботи переддипломної навчальної практики.

Система оцінювання студентів за проходження переддипломної навчальної практики

передбачає оцінювання наступних видів роботи (кількість балів за одиницю роботи – від 10 до 30 балів):

- подання понятійно-категоріального апарату магістерської дипломної роботи відповідно до структури дослідження – 15-20 балів;
- організаційно методична підготовка дослідження – 10 балів;
- збір та систематизація джерел наукової інформації за темою дослідження – 20-25 балів;
- обробка та систематизація первинної інформації – 20-25 балів;
- підготовка звіту з переддипломної навчальної практики, формулювання висновків за темою дослідження – 10-20 балів;
- рекомендована (необов'язкова) підготовка наукової публікації (тези доповіді чи наукової статті у співавторстві з науковим керівником) за темою магістерської дипломної роботи – 20 балів.
- імплементація результатів практики в магістерську дипломну роботу – 20 балів.

Разом – 100 балів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової та дипломної роботи, практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
65-74	D	задовільно	
60-64	E		
35-59	FX	незадовільно зможливістю повторного складання	не зараховано зможливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Підсумковий контроль з переддипломної навчальної практики проводиться у формі захисту звіту з практики з врахуванням виконаних видів роботи.

Оцінка процесу проходження переддипломної навчальної практики магістрантів, що надається керівником є рекомендаційною.

Підсумкову оцінку практики надає випускова кафедра богослов'я на основі виступу студента-магістранта та представлених звітних матеріалів, засвідчених керівником практики.

Звіт підписується і затверджується керівником практики (науковим керівником), завідувачем кафедри та подається у термін, встановлений у наказі.

Підсумки переддипломної навчальної практики обговорюються на засіданні кафедри богослов'я.

8. Політика курсу

● **Політика щодо дедлайнів та перескладання.** Звіти практики, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

● **Політика щодо академічної доброчесності:** Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших магістрів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в кваліфікаційній роботі магістра є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

● **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. У будь-якому випадку магістри зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів робіт.

9. Рекомендована література

1. Аввакумов Ю. «Християнство – релігія істориків»? На перетині історії та богослов'я // Наукові записки УКУ. 2015. Ч. 5: Богослов'я. Вип. 2. С. 278-293.
2. Бабинський А. Як розвивається богослов'я? Теорія Томаса Куна та її застосування в теології // Наукові записки УКУ. Серія: «Богослов'я». Львів, 2019. Ч. XII. Вип. 6. С. 305-317.
3. Бірта Г. О., Бургу Ю. Г. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 142 с.
4. Закон України «Про вищу освіту» (1 липня 2014 року, № 1556-VII). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
5. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
6. Концепція богословської освіти в Україні // Богословія. Т. 64, кн. 1-4. Львів, 2000. С. 6-19.
7. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібн. Київ: Кондор, 2003. 206 с.
8. Лялюк О., Лялюк А., Поліщук О., Використання студентами методів тайм-менеджменту під час самостійного навчання в університеті // Педагогіка безпеки. 2021. Том 5, вип. 1. С. 18–25. DOI: <https://doi.org/10.31649/2524-1079-2020-5-1-018-025>.
9. Навчальна програма духовних семінарій України, прийнята на зустрічі Ради ректорів 26 червня 2000 р. // Богословія. Т. 64, кн. 1-4. Львів, 2000. С. 26-32.
10. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
11. Практичні кроки для втілення Концепції богословської освіти у Львівській архієпархії та в УГКЦ // Богословія. Т. 64, кн. 1-4. Львів, 2000. С. 20-28.
12. Про затвердження Переліку наукових спеціальностей: наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1057 від 14.09.2011 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1133-11#Text>.
13. Филипович Л. Релігієзнавство як наука та навчальна дисципліна // Українське релігієзнавство. 2005. № 36. С. 108-117. DOI: <https://doi.org/10.32420/2005.36.1631>.
14. Хромець В.Л. Богословська освіта як феномен релігійного та світського освітнього

- простору України: дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософських наук; 09.00.11 – релігієзнавство / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Київ, 2019. 404 с.
15. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. 4-те вид., випр. і доп. Київ: Знання, 2004. 307 с.

Гоголь Василь Володимирович – кандидат наук з богослов'я, доцент, завідувач кафедри богослов'я;
Козінчук Віталій Романович – кандидат наук з богослов'я, доцент, доцент кафедри богослов'я;
П'яста Руслан Михайлович – кандидат наук з богослов'я, доцент кафедри богослов'я;
Тучапець Василь Дмитрович – доктор наук з богослов'я, старший викладач кафедри богослов'я;
Делятинський Руслан Іванович – кандидат історичних наук, завідувач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін